

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)

ความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาท ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
ที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
และสาธารณรัฐอินเดีย

อารัมภบท

รัฐบาลแห่งบรูไน ดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา (กัมพูชา) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (อินโดนีเซีย)
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มาเลเซีย สหภาพพม่า (พม่า) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
(ฟิลิปปินส์) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (สิงคโปร์) ราชอาณาจักรไทย (ไทย) และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
(เวียดนาม) รัฐสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นรัฐสมาชิกอาเซียน และ
สาธารณรัฐอินเดีย (อินเดีย)

ระลึกถึง กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ระหว่างสมาคม
ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐอินเดีย ซึ่งลงนาม ณ เมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย
เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม ค.ศ.2003 (พ.ศ.2546) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพิธีสารแก้ไขเพิ่มเติมกรอบความตกลงว่าด้วย
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐอินเดีย (พิธีสาร) ซึ่งลงนาม ณ [สถานที่] เมื่อ [วันที่] และ

ระลึกต่อไปถึง ข้อ 11 ของกรอบความตกลงตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 5 ของพิธีสาร ซึ่งบัญญัติถึงการ
จัดตั้งกระบวนการและกลไกการระงับข้อพิพาทสำหรับกรอบความตกลง และความตกลงอื่นใดที่จะได้ทำ
ขึ้นภายใต้กรอบความตกลง

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1
คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ เว้นแต่ข้อความจะระบุไว้เป็นอย่างอื่น

- (เอ) **อาเซียน** หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป. ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ซึ่งสมาชิกเหล่านี้ จะถูกกล่าวถึงในความตกลงฉบับนี้โดยรวมว่า กลุ่มรัฐสมาชิกอาเซียน และเรียกแต่ละรัฐว่า รัฐสมาชิกอาเซียน
- (บี) **ประธาน** หมายถึง สมาชิกของคณะอนุญาโตตุลาการที่ทำหน้าที่เป็นประธานคณะอนุญาโตตุลาการ
- (ซี) **ประเทศภาคีผู้ร้อง** หมายถึง ประเทศภาคีใด ๆ ที่ร้องขอให้มีการปรึกษาหารือตามความในวรรค 1 ของข้อ 4
- (ดี) **ความตกลงที่ครอบคลุม** หมายถึง
  - (หนึ่ง) กรอบความตกลง
  - (สอง) ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าภายใต้กรอบความตกลง
  - (สาม) ความตกลงฉบับนี้ และ
  - (สี่) ความตกลงใด ๆ ที่ทำขึ้นระหว่างกลุ่มประเทศภาคีตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของกรอบความตกลงฉบับนี้ เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในความตกลง
- (อี) **วัน** หมายถึง วันตามปฏิทิน รวมทั้งวันหยุดประจำสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์
- (เอฟ) **ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุม** หมายถึง คำฟ้องที่ทำขึ้นโดยประเทศภาคีเกี่ยวกับมาตรการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อการค้า การปฏิบัติตาม หรือการใช้บังคับความตกลงที่ครอบคลุมซึ่งสิทธิประโยชน์ใด ๆ ของประเทศภาคีผู้ร้องภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมถูกทำให้เสียไปหรือเสื่อมเสีย หรือการบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ใดๆ ของความตกลงที่ครอบคลุมถูกขัดขวาง อันเนื่องมาจาก

- (หนึ่ง) มาตรการของประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องขัดกับพันธกรณีของตนตามความตกลงที่ครอบคลุม หรือ
- (สอง) ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนตามความตกลงที่ครอบคลุม¹
- (จ) **กรอบความตกลง** หมายถึง กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐอินเดีย (ตามที่แก้ไขเพิ่มเติม)
- (เอช) **กลุ่มประเทศภาคี** หมายถึง กลุ่มรัฐสมาชิกอาเซียน และอินเดีย รวมกัน
- (ไอ) **คู่กรณีในข้อพิพาทหนึ่ง หรือ คู่กรณีในข้อพิพาทนั้น** หมายถึง ทั้งประเทศภาคีผู้ฟ้องและประเทศภาคีผู้ถูกฟ้อง
- (เจ) **ประเทศภาคี** หมายถึง รัฐสมาชิกอาเซียน หรืออินเดีย
- (เค) **ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้อง** หมายถึง ประเทศภาคีใด ๆ ซึ่งถูกร้องขอให้มีการปรึกษาหารือตามความในวรรค 1 ของข้อ 4
- (แอล) **ประเทศภาคีฝ่ายที่สาม** หมายถึง ประเทศภาคีหนึ่งที่ไม่ใช่คู่พิพาทซึ่งมีผลประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญและที่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรตามข้อ 8 และ
- (เอ็ม) **ดับบลิวทีโอ** หมายถึง องค์การการค้าโลก

ข้อ 2

การครอบคลุมและการใช้บังคับ

1. ความตกลงฉบับนี้จะใช้บังคับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงข้อพิพาทหรือระงับข้อพิพาททั้งหมดที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มประเทศภาคีภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุม เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในความ

---

¹ ข้อพิพาทที่มีได้เกิดจากการฝ่าฝืนไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งความตกลงฉบับนี้

ตกลงฉบับนี้ หรือความตกลงที่ครอบคลุมอื่น ให้ใช้ความตกลงฉบับนี้กับข้อพิพาททั้งหมดระหว่างกลุ่มประเทศภาคี

2. กฎและกระบวนการของความตกลงฉบับนี้จะต้องใช้ภายใต้กฎและกระบวนการว่าด้วยการระงับข้อพิพาทพิเศษหรือเพิ่มเติมที่ได้ระบุไว้ในความตกลงที่ครอบคลุมอื่น (หากมี) กรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างกฎและกระบวนการของความตกลงฉบับนี้กับกฎและกระบวนการว่าด้วยการระงับข้อพิพาทพิเศษหรือเพิ่มเติมที่ระบุไว้ในความตกลงที่ครอบคลุมฉบับหนึ่ง ๆ ให้ใช้กฎและกระบวนการพิเศษหรือเพิ่มเติม ในข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับกฎและกระบวนการภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมมากกว่าหนึ่งฉบับ หากมีความขัดแย้งระหว่างกฎและกระบวนการพิเศษและเพิ่มเติมของความตกลงที่ครอบคลุมต่างๆดังกล่าว ประธานโดยหารือกับคู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องกำหนดกฎและกระบวนการที่จะใช้สำหรับข้อพิพาทนั้นภายในสิบ (10) วันภายหลังจากร้องขอของคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

3. บทบัญญัติของความตกลงฉบับนี้อาจถูกยกขึ้นเพื่อใช้กับมาตรการที่ส่งผลกระทบต่อการค้าและการดำเนินการของความตกลงที่ครอบคลุมฉบับอื่นซึ่งบังคับใช้ภายในอาณาเขตของประเทศภาคีซึ่งใช้โดย

- (เอ) รัฐบาลและหน่วยงานผู้มีอำนาจส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น หรือ
- (บี) หน่วยงานที่มีใช้ภาครัฐที่ใช้อำนาจตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลหรือหน่วยงานผู้มีอำนาจส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น

4. ภายใต้บังคับของวรรค 5 ไม่มีความใดในความตกลงฉบับนี้จะกระทบสิทธิของกลุ่มประเทศภาคีในการใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทที่มีอยู่ภายใต้สนธิสัญญาฉบับอื่นใดที่ประเทศเหล่านั้นเป็นภาคี

5. เมื่อกระบวนการพิจารณาข้อพิพาทเริ่มขึ้นภายใต้ความตกลงฉบับนี้หรือภายใต้สนธิสัญญาฉบับอื่นใดที่คู่กรณีในข้อพิพาทเป็นภาคีโดยเกี่ยวข้องกับสิทธิหรือพันธกรณีเฉพาะเจาะจงของประเทศภาคีดังกล่าวซึ่งเกิดขึ้นภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมหรือสนธิสัญญาฉบับอื่นนั้น ให้ใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทที่คู่กรณีในข้อพิพาทเลือกโดยไม่สามารถใช้กระบวนการอื่นใดสำหรับข้อพิพาทดังกล่าวได้ในเวลาเดียวกัน

6. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 4 และ 5 ให้ถือว่าประเทศภาคีผู้ฟ้องได้เลือกกระบวนการระงับข้อพิพาทเมื่อได้ร้องขอการจัดตั้งหรือยื่นข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการตามความตกลงฉบับนี้หรือสนธิสัญญาฉบับอื่นใดที่คู่กรณีในข้อพิพาทเป็นภาคี

ข้อ 3
สำนักงานติดต่อ

1. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งความตกลงฉบับนี้ ประเทศภาคีแต่ละประเทศจะต้อง
  - (เอ) มอบหมายสำนักงานซึ่งจะรับผิดชอบเรื่องทั้งหมดที่กล่าวถึงในความตกลงฉบับนี้
  - (บี) รับผิดชอบในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานที่ตนมอบหมาย และ
  - (ซี) แจ้งให้กลุ่มประเทศภาคีอื่นทราบถึงสถานที่ตั้งและที่อยู่ของสำนักงานที่ตนมอบหมาย ภายใน 30 วัน หลังจากกระบวนการภายในของตนสำหรับการมีผลใช้บังคับของความตกลงฉบับนี้ได้เสร็จสิ้นแล้ว

2. เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในความตกลงฉบับนี้ การยื่นคำร้อง ใบแจ้ง หรือเอกสารอื่นใด ภายใต้ความตกลงฉบับนี้แก่สำนักงานที่ได้รับมอบหมายของประเทศภาคีใด ๆ ให้ถือว่าเป็นการยื่นคำร้อง ใบแจ้ง หรือเอกสารอื่นใดภายใต้ความตกลงฉบับนี้ต่อประเทศภาคีนั้น

ข้อ 4
การปรึกษาหารือ

1. ประเทศภาคีใด ๆ อาจร้องขอให้มีการปรึกษาหารือกับประเทศภาคีอื่นเกี่ยวกับข้อพิพาทใด ๆ ที่เกิดขึ้นตามความตกลงที่ครอบคลุม ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องจะต้องให้การพิจารณาอย่างเหมาะสมและโอกาสอย่างเพียงพอสำหรับการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการร้องขอปรึกษาหารือของประเทศภาคีผู้ฟ้อง

2. คำร้องขอให้มีการปรึกษาหารือใดๆจะต้องยื่นเป็นลายลักษณ์อักษรและรวมถึงมาตรการเฉพาะเจาะจงที่เป็นประเด็นปัญหา และพื้นฐานทั้งด้านข้อเท็จจริงและด้านกฎหมายของคำร้องทุกข์ (ซึ่งรวมถึงบทบัญญัติของความตกลงที่ครอบคลุมใดๆที่มีการอ้างว่าถูกละเมิดและบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง) ประเทศภาคีผู้ฟ้องจะต้องส่งคำร้องขอให้แก่ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องและประเทศภาคีที่เหลือ เมื่อได้รับคำร้องแล้ว ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องจะต้องตอบรับคำร้องไปยังประเทศภาคีผู้ฟ้องและแจ้งประเทศภาคีที่เหลือโดยทันทีไปพร้อมกัน

3. กรณีมีคำร้องขอให้มีการปรึกษาหารือ ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องจะต้องตอบคำร้องภายในสิบ (10) วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้อง และจะต้องเข้าสู่การปรึกษาหารือโดยสุจริตภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้อง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อยุติซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกัน หากประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องไม่ตอบภายในสิบ (10) วันดังกล่าวข้างต้นหรือไม่เข้าสู่การปรึกษาหารือภายใน 30 วันดังกล่าวข้างต้น ประเทศภาคีผู้ฟ้องอาจดำเนินการ โดยตรงเพื่อร้องขอให้มีการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการภายใต้ข้อ 6

4. คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องพยายามทุกวิถีทางโดยสุจริตเพื่อให้ได้ข้อยุติซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ โดยการปรึกษาหารือภายใต้ข้อนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้อง

(เอ) ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอเท่าที่จะให้ได้ เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้อย่างเต็มที่ว่า มาตรการอาจมีผลกระทบต่อการค้าและการของความตกลงที่ครอบคลุมอย่างไร และ

(บี) รักษาความลับของข้อมูลที่แลกเปลี่ยนกันในการปรึกษาหารือ หากคู่กรณีในข้อพิพาทอีกฝ่ายกำหนดให้ข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลลับ

5. การปรึกษาหารือจะต้องเป็นความลับและไม่กระทบต่อสิทธิของประเทศภาคีใด ๆ ในกระบวนการพิจารณาต่อไปภายใต้ความตกลงฉบับนี้หรือกระบวนการพิจารณาอื่นก่อนที่กลุ่มประเทศภาคีจะเลือกกระบวนการระงับข้อพิพาทคู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องแจ้งให้ประเทศภาคีที่เหลื่อทราบถึงผลของการปรึกษาหารือ

6. ในกรณีเร่งด่วนซึ่งรวมถึงกรณีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเน่าเสียง่าย คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องเข้าสู่การปรึกษาหารือภายในระยะเวลาไม่เกินสิบ (10) วันหลังจากวันที่ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องได้รับคำร้อง หากประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องไม่เข้าร่วมการปรึกษาหารือภายในระยะเวลาสิบ (10) วันหลังจากวันที่ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องได้รับคำร้อง ประเทศภาคีผู้ฟ้องอาจดำเนินการ โดยตรงเพื่อร้องขอให้มีการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการภายใต้ข้อ 6

7. ในกรณีเร่งด่วน ซึ่งรวมถึงกรณีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเน่าเสียง่าย คู่กรณีในข้อพิพาทและคณะอนุญาโตตุลาการจะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะเร่งรัดกระบวนการพิจารณาให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้อ 5

คณกลาง การประนอมข้อพิพาทและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

1. คณกลาง การประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เป็นกระบวนการที่ใช้โดยสมัครใจ หากคู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกัน
2. คู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้มีคณกลาง การประนอมข้อพิพาท หรือการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเมื่อใดก็ได้ โดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเริ่มหรือยกเลิกกระบวนการเหล่านี้เมื่อใดก็ได้
3. หากคู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกันได้ กระบวนการพิจารณาของคณกลาง การประนอมข้อพิพาท หรือการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจดำเนินต่อไปโดยบุคคลหรือองค์กรใดแล้วแต่คู่กรณีในข้อพิพาทจะตกลงกันในระหว่างที่มีการดำเนินการเพื่อหาข้อยุติข้อพิพาทโดยคณะอนุญาโตตุลาการซึ่งได้จัดตั้งภายใต้ข้อ 6
4. กระบวนการพิจารณาทั้งหมดที่เกี่ยวกับคณกลาง การประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และโดยเฉพาะท่าทีของคู่กรณีในข้อพิพาทระหว่างดำเนินกระบวนการเหล่านี้จะต้องเป็นความลับ และไม่กระทบต่อสิทธิของประเทศภาคีใดๆ ในกระบวนการพิจารณาต่อไปภายใต้ความตกลงฉบับนี้หรือกระบวนการพิจารณาอื่นในเวทีที่เลือกโดยคู่กรณีในข้อพิพาทนั้น

ข้อ 6

การจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ

1. หากการปรึกษาหารือภายใต้ข้อ 4 ไม่สามารถระงับข้อพิพาทภายใน 60 วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอให้มีการปรึกษาหารือ หรือภายใน 20 วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอนั้นในกรณีเร่งด่วน ซึ่งรวมถึงกรณีที่เกี่ยวข้องกับสินค้านำเข้าเสี่ยงภัย ประเทศภาคีสื่อฟังอาจยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประเทศภาคีสื่อฟังให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ โดยจะต้องส่งสำเนาคำร้องขอนี้ให้ประเทศภาคีที่เหลือทราบด้วย
2. จะต้องให้เหตุผลในคำร้องขอให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการนั้น โดยรวมถึงการระบุถึง
(เอ) มาตรการเฉพาะเจาะจงที่เป็นประเด็นปัญหา และ

(บี) พื้นฐานทั้งด้านข้อเท็จจริงและด้านกฎหมายที่เพียงพอต่อการเสนอปัญหาอย่างชัดเจน สำหรับคำร้องทุกข์ (ซึ่งรวมถึงบทบัญญัติของความตกลงที่ครอบคลุมใด ๆ ที่มีการอ้างว่า ถูกละเมิดและบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง)

3. ให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการขึ้นเมื่อได้รับคำร้องขอ และให้ถือว่าคณะอนุญาโตตุลาการได้จัดตั้งขึ้นในวันที่มีการแต่งตั้งประธานตามความในวรรค 3 ของข้อ 7 หรือในกรณีที่เป็นการจัดตั้งอนุญาโตตุลาการคนเดียว ให้ใช้วันที่ 30 หลังจากวันที่ได้รับคำร้องตามความในข้อนี้

4. เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น ให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการซึ่งทำหน้าที่ตามบทบัญญัติของความตกลงฉบับนี้ และภาคผนวกว่าด้วยกฎและกระบวนการสำหรับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

5. กรณีมีประเทศภาคีผู้ฟ้องมากกว่าหนึ่งประเทศร้องขอให้มีการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวกับเรื่องเดียวกัน หากเป็นไปได้คู่กรณีในข้อพิพาทอาจจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการขึ้นคณะเดียวเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว โดยคำนึงถึงสิทธิของคู่กรณีแต่ละฝ่ายในข้อพิพาท

6. คณะอนุญาโตตุลาการคณะเดียวจะต้องดำเนินการพิจารณาและเสนอผลการพิจารณาต่อคู่กรณีในข้อพิพาททุกฝ่าย ในลักษณะที่ไม่ทำให้เสื่อมเสียไปซึ่งสิทธิที่คู่กรณีในข้อพิพาทจะพึงมีหากมีคณะอนุญาโตตุลาการต่างคณะแยกการพิจารณาในเรื่องเดียวกัน หากคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายหนึ่งร้องขอและกรอบเวลาเอื้ออำนวยสำหรับการเขียนรายงาน คณะอนุญาโตตุลาการอาจยื่นรายงานเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องหลายฉบับแยกจากกันได้ การยื่นเอกสารคำร้องขอที่เป็นลายลักษณ์อักษรใด ๆ ของคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายหนึ่งจะต้องมีให้คู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายอื่น และคู่กรณีในข้อพิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องมีสิทธิที่จะเข้าฟัง เมื่อคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายอื่นเสนอความเห็นของตนต่อคณะอนุญาโตตุลาการ

7. กรณีมีการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการมากกว่าหนึ่งคณะเพื่อพิจารณาเรื่องเดียวกัน คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องแต่งตั้งคณะบุคคลเดียวกันเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในคณะอนุญาโตตุลาการแต่ละคณะนั้นเท่าที่จะเป็นไปได้ และตารางเวลาสำหรับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการแต่ละคณะจะต้องสอดคล้องกัน

8. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทจะตกลงเป็นอย่างอื่นภายในสิบ (10) วันนับจากวันจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ

“ใช้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง (ชื่อของความตกลงที่ครอบคลุมซึ่งอ้างถึงโดยคู่กรณีในข้อพิพาท) ในการพิจารณาเรื่องตามที่ถูกร้องในคำร้องขอให้มีการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการตามข้อ 6 ให้คำวินิจฉัย คำตัดสิน คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ (หากมี) และเสนอรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรตามข้อ 12 และ 13”

ข้อ 7

องค์ประกอบของคณะอนุญาโตตุลาการ

1. เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในความตกลงฉบับนี้หรือคู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกัน คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องประกอบด้วยอนุญาโตตุลาการสาม (3) คน
2. คู่กรณีในข้อพิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการหนึ่ง (1) คนภายในสามสิบ (30) วัน หลังจากวันที่ได้รับคำร้องภายใต้ข้อ 6 หากคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สามารถแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ อนุญาโตตุลาการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคู่กรณีในข้อพิพาทอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการเพียงคนเดียว
3. ให้คู่กรณีในข้อพิพาทใช้ความพยายามที่จะแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สามภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มีการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สอง ให้อนุญาโตตุลาการคนที่สามทำหน้าที่เป็นประธาน ในกรณีที่คู่กรณีในข้อพิพาทไม่อาจตกลงกันในการแต่งตั้งประธานได้ภายในระยะเวลา 30 วันดังกล่าว ให้อนุญาโตตุลาการสองคนที่ได้รับการแต่งตั้งตามความในวรรค 2 แต่งตั้งประธานร่วมกัน ภายในระยะเวลาอีก 30 วัน ในกรณีที่ไม่สามารถแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สามโดยอนุญาโตตุลาการที่ได้รับการแต่งตั้งตามความในวรรค 2 ภายในระยะเวลา 30 วันดังกล่าว ให้คู่กรณีในข้อพิพาทปรึกษาหารือกันเพื่อร่วมกันแต่งตั้งประธานภายในระยะเวลาอีก 30 วัน
4. บุคคลใดที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอนุญาโตตุลาการจะต้องมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านกฎหมาย การค้าระหว่างประเทศ เรื่องอื่นๆที่ครอบคลุมภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมหรือการยุติข้อพิพาทที่เกิดขึ้นภายใต้ความตกลงการค้าระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการจะต้องได้รับการคัดเลือกอย่างเข้มงวดบนพื้นฐานของความไม่ลำเอียง ความน่าเชื่อถือ การพิจารณาที่สมเหตุสมผล และความเป็นอิสระ และจะต้องปฏิบัติตามบนพื้นฐานเดียวกันตลอดกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ หากคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายหนึ่งเห็นว่า อนุญาโตตุลาการหนึ่งมิได้เป็นไปตามพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น คู่กรณีในข้อพิพาท

จะต้องปรึกษาหารือและหากตกลงกันได้ ให้ถอดถอนอนุญาโตตุลาการนั้นออกและแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการใหม่ตามข้อนี้ นอกจากนี้ ประชานจะต้องไม่เป็นคนชาติของคู่กรณีในข้อพิพาทใดและจะต้องไม่มีถิ่นที่อยู่ปกติในอาณาเขตของคู่กรณีในข้อพิพาทใด และจะต้องไม่ได้รับการว่าจ้างโดยคู่กรณีในข้อพิพาทใด หรือไม่เคยดำเนินการในสถานะใดๆเกี่ยวกับเรื่องนี้อ้างถึง เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทจะตกลงเป็นอย่างอื่น

5. หากอนุญาโตตุลาการที่ได้รับการแต่งตั้งภายใต้ข้อนี้ลาออกหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการที่รับช่วงต่อด้วยวิธีเดียวกันกับที่ระบุไว้สำหรับการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการเดิม และอนุญาโตตุลาการที่รับช่วงต่อจะมีอำนาจและหน้าที่ทั้งหมดของอนุญาโตตุลาการเดิม ทั้งนี้ ให้ระงับงานของคณะอนุญาโตตุลาการไว้ชั่วคราวจนกว่าอนุญาโตตุลาการที่รับช่วงต่อจะได้รับการแต่งตั้ง

6. หากอนุญาโตตุลาการคนเดียวหรือประธานที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรค 2 หรือวรรค 3 ถูกแทนที่หรือรับช่วงต่อ ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ ที่ได้กระทำไปก่อนหน้านี้นี้ โดยคณะอนุญาโตตุลาการอีกครั้ง

ข้อ 8

ประเทศภาคีที่สาม

1. ในกรณีที่ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องยอมรับให้ประเทศภาคีใดๆ ที่มีผลประโยชน์ได้เสียที่สำคัญในข้อพิพาทที่ได้เสนอต่อคณะอนุญาโตตุลาการและที่ได้แจ้งผลประโยชน์ได้เสียของตนให้คู่กรณีในข้อพิพาทและประเทศภาคีอื่นที่เหลือเป็นลายลักษณ์อักษร มีโอกาสที่จะยื่นเอกสารชี้แจงที่เป็นหนังสือต่อคณะอนุญาโตตุลาการ โดยต้องให้เอกสารชี้แจงเหล่านี้แก่คู่กรณีในข้อพิพาทและเอกสารชี้แจงเหล่านี้อาจได้รับการกล่าวถึงในรายงานของคณะอนุญาโตตุลาการ

2. ประเทศภาคีที่สามจะต้องได้รับเอกสารชี้แจงของคู่กรณีในข้อพิพาทในการประชุมครั้งแรกของคณะอนุญาโตตุลาการ

3. หากประเทศภาคีที่สามเห็นว่า มาตรการซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการลบล้างหรือทำให้ประโยชน์ที่เกิดแก่ตนภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมโดลดน้อยลงไป ประเทศภาคีนั้นสามารถใช้กระบวนการปกติในการระงับข้อพิพาทภายใต้ความตกลงฉบับนี้

ข้อ 9

การระงับชั่วคราวและการยุติกระบวนการพิจารณา

1. หากคู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกัน คณะอนุญาโตตุลาการอาจระงับการทำงานของตนเป็นการชั่วคราวเมื่อใดก็ได้เป็นระยะเวลาไม่เกินสิบสอง (12) เดือนนับจากวันที่ได้ตกลงกัน และให้เริ่มกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการใหม่หลังจากการระงับชั่วคราวดังกล่าวเมื่อมีคำร้องขอจากคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากการทำงานของคณะอนุญาโตตุลาการถูกระงับเกินกว่าสิบสอง (12) เดือน ให้อำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการสิ้นสุดลง เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น
2. กรณีมีข้อยุติซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกัน คู่กรณีในข้อพิพาทอาจตกลงที่จะยุติกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการเมื่อใดก็ได้ก่อนการเสนอรายงานขั้นสุดท้ายแก่คู่กรณีในข้อพิพาท
3. ในขั้นตอนใดๆ ของกระบวนการพิจารณา ก่อนที่คณะอนุญาโตตุลาการมีคำตัดสิน คณะอนุญาโตตุลาการอาจเสนอต่อคู่กรณีในข้อพิพาทให้ระงับข้อพิพาทอย่างฉันทมิตร

ข้อ 10

หน้าที่ของคณะอนุญาโตตุลาการ

ให้คณะอนุญาโตตุลาการพิจารณาเรื่องที่อยู่ในการพิจารณาของตน รวมทั้งตรวจสอบข้อเท็จจริงของเรื่องการใช้ ตลอดจนการปฏิบัติตามความตกลงที่ครอบคลุมที่เกี่ยวข้อง ให้คณะอนุญาโตตุลาการปรึกษาหารือกับคู่กรณีในข้อพิพาทอยู่เสมอและให้คู่กรณีในข้อพิพาท มีโอกาสเพียงพอในการหาวิธีการระงับข้อพิพาทซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกัน ในกรณีที่คณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่า มาตรการนั้นขัดแย้งกับบทบัญญัติแห่งความตกลงที่ครอบคลุม ให้คณะอนุญาโตตุลาการแนะนำให้ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องจัดให้มาตรการดังกล่าวเป็นไปตามบทบัญญัตินั้น นอกจากนี้คำแนะนำดังกล่าวแล้ว คณะอนุญาโตตุลาการอาจแนะนำวิธีที่ประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าว ให้คณะอนุญาโตตุลาการตีความบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องแห่งความตกลงที่ครอบคลุมให้สอดคล้องกับกฎหมายจารีตประเพณีเกี่ยวกับการตีความกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ทั้งนี้ ห้ามไม่ให้คณะอนุญาโตตุลาการเพิ่มหรือลดสิทธิและพันธกรณีตามความตกลงที่ครอบคลุมในผลการพิจารณาและคำแนะนำ

ข้อ 11

กระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

1. ให้ใช้กฎและกระบวนการเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาต่อหน้าคณะอนุญาโตตุลาการตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวกว่าด้วยกฎและกระบวนการสำหรับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกันเป็นอย่างอื่น ภายหลังจากปรึกษาหารือกับคู่กรณีในข้อพิพาท คณะอนุญาโตตุลาการอาจใช้กฎและกระบวนการเพิ่มเติมที่ไม่ขัดกับภาคผนวกว่าด้วยกฎและกระบวนการสำหรับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ
2. ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ คู่กรณีในข้อพิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องมี
  - (เอ) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาต่อหน้าคณะอนุญาโตตุลาการอย่างน้อยหนึ่ง (1) ครั้ง
  - (บี) โอกาสในการให้เอกสารชี้แจงที่เป็นหนังสือในชั้นต้นและเอกสารชี้แจงเพื่อแก้ต่าง
  - (ซี) โอกาสอย่างเหมาะสมในการยื่นความเห็นที่ตนมีต่อรายงานชั่วคราวที่เสนอตามข้อ 12 และ
  - (ดี) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นความลับ
3. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องประชุมแบบปิด โดยคู่กรณีในข้อพิพาทจะเข้าร่วมการประชุมได้ต่อเมื่อได้รับเชิญจากคณะอนุญาโตตุลาการให้ปรากฏต่อหน้าคณะอนุญาโตตุลาการเท่านั้น

ข้อ 12

รายงานชั่วคราว

1. เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกันเป็นอย่างอื่น คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องจัดทำรายงานบนพื้นฐานของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของความตกลงที่ครอบคลุมบนพื้นฐานของเอกสารชี้แจงที่เป็นหนังสือและข้อโต้แย้งของคู่กรณีในข้อพิพาท และบนพื้นฐานของข้อมูลใดๆ ที่ได้เสนอให้คณะอนุญาโตตุลาการตามข้อ 14

2. เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกันเป็นอย่างอื่น คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องเสนอรายงานชั่วคราวต่อคู่กรณีในข้อพิพาทภายใน 90 วันนับจากวันที่จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ โดยประกอบด้วย

- (เอ) ส่วนที่เป็นการบรรยายสรุปข้อโต้แย้งของคู่กรณีในข้อพิพาท
- (บี) ผลการพิจารณาข้อเท็จจริงของเรื่องและการใช้บทบัญญัติแห่งความตกลงที่ครอบคลุม
- (ซี) ข้อวินิจฉัยถึงความสม่ำเสมอของมาตรการที่เป็นปัญหากับความตกลงที่ครอบคลุม และ
- (ดี) ข้อวินิจฉัยว่าประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนตามความตกลงที่ครอบคลุมหรือไม่

3. หากคณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่า ไม่สามารถเสนอรายงานชั่วคราวได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรค 2 คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องแจ้งคู่กรณีในข้อพิพาทเป็นลายลักษณ์อักษรถึงเหตุผลของความล่าช้า พร้อมประมาณการระยะเวลาที่จะเสนอรายงานชั่วคราวได้

4. คู่กรณีในข้อพิพาทอาจยื่นความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับรายงานชั่วคราว ภายใน 14 วันนับจากวันที่เสนอรายงาน ให้คณะอนุญาโตตุลาการรวมการพิจารณาความเห็นของคู่กรณีในข้อพิพาทไว้ในรายงานขั้นสุดท้ายด้วย

ข้อ 13 รายงานขั้นสุดท้าย

1. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องเสนอรายงานขั้นสุดท้ายต่อคู่กรณีในข้อพิพาทภายใน 30 วันนับจากวันที่เสนอรายงานชั่วคราว

2. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องเสนอรายงานขั้นสุดท้ายต่อคู่กรณีในข้อพิพาท ภายใน 120 วันนับจากวันที่จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ ในกรณีเร่งด่วน ซึ่งรวมถึงกรณีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่เน่าเสียง่าย คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องตั้งเป้าหมายที่จะเสนอรายงานขั้นสุดท้ายต่อคู่กรณีในข้อพิพาทภายใน 90 วันนับจากวันที่จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ เมื่อคณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่า ไม่สามารถเสนอรายงานขั้นสุดท้ายได้ภายใน 120 วัน หรือ 90 วันในกรณีเร่งด่วน คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องแจ้งคู่กรณีในข้อพิพาท

เป็นลายลักษณ์อักษรถึงเหตุผลของความล่าช้า พร้อมประมาณการระยะเวลาที่จะเสนอรายงานได้ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าในกรณีใดๆ ระยะเวลา นับจากการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการจนถึงการเสนอรายงานขั้นสุดท้ายต่อคู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องไม่เกิน 180 วันหรือ 120 วันในกรณีเร่งด่วน เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

3. รายงานขั้นสุดท้ายของคณะอนุญาโตตุลาการถือเป็นที่สุด และมีผลผูกพันต่อคู่กรณีในข้อพิพาท
4. ให้เปิดเผยรายงานขั้นสุดท้ายของคณะอนุญาโตตุลาการต่อสาธารณชนภายในสิบ (10) วันนับจากวันที่เสนอรายงานต่อคู่กรณีในข้อพิพาท

ข้อ 14

ข้อมูลและคำแนะนำทางเทคนิค

1. เมื่อคู่กรณีในข้อพิพาทร้องขอหรือคณะอนุญาโตตุลาการริเริ่มเอง คณะอนุญาโตตุลาการอาจขอข้อมูลและคำแนะนำทางเทคนิคจากบุคคลหรือหน่วยงานใดซึ่งตนเห็นเหมาะสม ทั้งนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคู่กรณีในข้อพิพาท และภายใต้บังคับแห่งข้อตกลงและเงื่อนไขที่คู่กรณีในข้อพิพาทอาจตกลงกัน โดยจะต้องเปิดเผยข้อมูลและคำแนะนำทางเทคนิคใดๆ ที่ได้รับมานั้นให้กับคู่กรณีในข้อพิพาท
2. ในกรณีที่เกี่ยวกับประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องทางวิทยาศาสตร์หรือทางเทคนิคอื่นซึ่งคู่กรณีในข้อพิพาทยกขึ้น คณะอนุญาโตตุลาการอาจร้องขอรายงานความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหนึ่งหรือหลายคนเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีคำร้องขอจากคู่กรณีในข้อพิพาทหรือมีการริเริ่มของคณะอนุญาโตตุลาการเองและภายหลังการปรึกษาหารือกับคู่กรณีในข้อพิพาทแล้ว คณะอนุญาโตตุลาการอาจเลือกผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์หรือทางเทคนิคซึ่งจะต้องให้ความช่วยเหลือคณะอนุญาโตตุลาการตลอดกระบวนการพิจารณา แต่จะไม่มีสิทธิหรือออกเสียงเกี่ยวกับคำตัดสินใดๆ ที่กระทำโดยคณะอนุญาโตตุลาการ

ข้อ 15

การปฏิบัติตามรายงานขั้นสุดท้าย

1. ประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการที่ออกตามข้อ 13 โดยทันที

2. ถ้าในคำชี้ขาดสุดท้าย คณะอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยว่าประเทศภาคีผู้ถูกร้องไม่ได้ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุม ให้คำชี้ขาดสุดท้ายดังกล่าวให้ข้อแนะนำให้ประเทศภาคีผู้ถูกร้องนั้นใช้มาตรการให้เป็นไปตามความตกลงที่ครอบคลุม และอาจแนะนำวิธีการที่ประเทศภาคีผู้ถูกร้องสามารถปฏิบัติตามข้อแนะนำนั้นได้
3. ประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องแจ้งประเทศภาคีผู้ร้องภายในยี่สิบ (20) วันหลังจากวันที่ออกคำชี้ขาดถึงระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำชี้ขาด หากไม่สามารถยอมรับระยะเวลาที่แจ้งนั้นได้ ประเทศภาคีผู้ร้องอาจเสนอเรื่องต่อคณะอนุญาโตตุลาการ ซึ่งจะพิจารณาตัดสินระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำชี้ขาดที่เหมาะสม โดยให้คณะอนุญาโตตุลาการแจ้งผลการพิจารณาตัดสินต่อคู่กรณีภายในสามสิบ (30) วันหลังจากวันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว
4. หากประเทศภาคีผู้ถูกร้องเห็นว่า ตนไม่สามารถปฏิบัติตามคำชี้ขาดภายในระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดตามที่กำหนดในวรรค 3 ได้ ให้ประเทศภาคีผู้ถูกร้องเข้าสู่การปรึกษาหารือกับประเทศภาคีผู้ร้อง โดยไม่ช้ากว่าระยะเวลาสิ้นสุดของระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำชี้ขาดนั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการชดเชยซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกัน หากไม่สามารถตกลงเรื่องการชดเชยซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกันได้ภายใน 20 วัน หลังจากวันสิ้นสุดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำชี้ขาด ประเทศภาคีผู้ร้องอาจร้องขอต่อคณะอนุญาโตตุลาการให้พิจารณาตัดสินระดับของการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้องที่เหมาะสมเป็นการชั่วคราว
5. หากประเทศภาคีผู้ร้องเห็นว่า ประเทศภาคีผู้ถูกร้องไม่สามารถปฏิบัติตามคำชี้ขาดภายในระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำชี้ขาดตามที่พิจารณาตัดสินตามวรรค 3 ประเทศภาคีผู้ร้องอาจเสนอเรื่องต่อคณะอนุญาโตตุลาการยื่นยันการไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดดังกล่าว และเพื่อให้พิจารณาตัดสินระดับการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้องภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมที่เหมาะสมเป็นการชั่วคราว
6. หากเป็นไปได้ คณะอนุญาโตตุลาการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ข้อนี้จะต้องมีอนุญาโตตุลาการซึ่งมาจากอนุญาโตตุลาการของคณะอนุญาโตตุลาการเดิม หากเป็นไปได้ ให้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวตามวรรค 2 และวรรค 3 ของข้อ 7
7. เว้นแต่คู่พิพาทจะได้ตกลงกันที่จะใช้ระยะเวลาอื่น ให้คณะอนุญาโตตุลาการที่ได้จัดตั้งตามวรรค 4 และวรรค 5 ออกคำชี้ขาดภายใน 60 วัน หลังจากวันที่ได้รับเรื่อง

8. ให้คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการที่จัดตั้งขึ้นตามข้อนี้มีผลผูกพันคู่พิพาททุกฝ่าย

ข้อ 16

การชดเชยและการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์เป็นการชั่วคราว

1. การชดเชยและการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมเป็นมาตรการชั่วคราวในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำชี้ขาดในระยะเวลาที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ทั้งการชดเชยและการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมจะไม่ได้ไปกว่าการปฏิบัติตามคำชี้ขาดอย่างสมบูรณ์เพื่อปรับมาตรการให้สอดคล้องกับความตกลงที่ครอบคลุม อนึ่ง หากมีการชดเชย ให้กระทำโดยสอดคล้องกับความตกลงที่ครอบคลุม

2. การระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ภายใต้วรรค 4 และวรรค 5 ของข้อ 15 จะทำได้หลังจากประเทศภาคีผู้ร้องได้แจ้งประเทศภาคีผู้ถูกร้องและกลุ่มประเทศภาคีอื่นที่เหลือว่า ประเทศภาคีผู้ร้องประสงค์ที่จะระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้องภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุม ในการนี้ ประเทศภาคีผู้ถูกร้องและกลุ่มประเทศภาคีอื่นที่เหลือจะต้องได้รับแจ้งเกี่ยวกับการเริ่มระงับดังกล่าวและรับแจ้งว่าข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ใดภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมที่จะถูกระงับ

3. ในการพิจารณาข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมที่จะถูกระงับภายใต้วรรค 4 และวรรค 5 ของข้อ 15 การระงับดังกล่าวจะต้อง

(เอ) เป็นการชั่วคราว และถูกยกเลิกเมื่อคู่พิพาทมีการแก้ปัญหาที่เป็นที่พอใจร่วมกันหรือเมื่อมีการปฏิบัติตามคำชี้ขาด

(บี) จำกัดอยู่ในระดับเดียวกันกับการลบล้างหรือการทำให้เสื่อมเสียซึ่งเป็นผลจากการไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาด และ

(ซี) จำกัดอยู่ในสาขาเดียวกับที่คณะอนุญาโตตุลาการพบการลบล้างหรือการทำให้เสื่อมเสียเว้นแต่จะเป็นไปไม่ได้หรือไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ในสาขานั้น ในกรณีนี้ ประเทศภาคีผู้ร้องสามารถระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ในสาขาอื่นภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมได้

4. ในกรณีที่ประเทศภาคีผู้ร้องเห็นว่าการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือสิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงที่ครอบคลุมของประเทศไทยไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งวรรค 4 แห่งข้อ 15 ประเทศภาคีผู้ถูกร้องอาจยื่นเรื่องดังกล่าวต่อคณะอนุญาโตตุลาการก็ได้ อนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ในการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการภายใต้ความในข้อนี้ ให้นำความในวรรค 6 ของข้อ 15 มาใช้โดยอนุโลม
5. เว้นแต่คู่พิพาทตกลงที่จะใช้ระยะเวลาอื่น ให้คณะอนุญาโตตุลาการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ข้อนี้ต้องออกคำชี้ขาดภายใน 45 วันหลังจากวันที่ได้รับเรื่อง และให้คำชี้ขาดดังกล่าวมีผลผูกพันคู่กรณีในพิพาททุกฝ่าย

ข้อ 17

ภาษาทางการ

1. ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาตามความตกลงฉบับนี้โดยใช้ภาษาอังกฤษ
2. เอกสารที่ยื่นเพื่อใช้ในกระบวนการพิจารณาตามความตกลงฉบับนี้จะต้องเป็นภาษาอังกฤษ หากเอกสารต้นฉบับใด ๆ ไม่เป็นภาษาอังกฤษ ประเทศภาคีที่ยื่นเอกสารนั้นจะต้องจัดทำคำแปลภาษาอังกฤษของเอกสารนั้น

ข้อ 18

ค่าใช้จ่าย

1. คู่กรณีในข้อพิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของอนุญาโตตุลาการที่ตนแต่งตั้ง รวมถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าใช้จ่ายทางกฎหมายของฝ่ายตน
2. เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น ให้คู่กรณีในข้อพิพาทแบ่งส่วนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของประธานหรืออนุญาโตตุลาการคนเดียว และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการฝ่ายละกึ่งหนึ่ง

ข้อ 19

ภาคผนวก

ให้ภาคผนวกว่าด้วยกฎและกระบวนการสำหรับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับนี้

ข้อ 20

การแก้ไขเพิ่มเติม

บทบัญญัติของความตกลงฉบับนี้อาจมีการแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งกลุ่มประเทศภาคีต้องตกลงกันเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 21

การเก็บรักษา

สำหรับกลุ่มรัฐสมาชิกอาเซียน ให้เก็บรักษาความตกลงฉบับนี้ไว้กับเลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะนำส่งสำเนาที่รับรองแล้วให้แก่แต่ละรัฐสมาชิกอาเซียนและอินเดียต่อไปโดยทันที

ข้อ 22

การมีผลใช้บังคับ

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งประเทศภาคีอื่นเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นตามข้อกำหนดภายใน² ของตนที่จำเป็นในการมีผลใช้บังคับของความตกลงฉบับนี้ โดยความตกลงฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่อินเดียและรัฐสมาชิกอาเซียนอย่างน้อยหนึ่ง (1) รัฐได้ทำการแจ้งดังกล่าวแล้ว
2. ในกรณีที่ประเทศภาคีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ตามข้อกำหนดภายในเพื่อให้ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2010 (พ.ศ. 2553) ความตกลงฉบับนี้ จะต้องมีผลใช้บังคับกับ

---

² เพื่อให้มีความแน่นอนยิ่งขึ้น คำว่า “ข้อกำหนดภายใน” อาจหมายถึงรวมถึง การได้รับความเห็นชอบของรัฐบาลหรือรัฐสภาตามที่กฎหมายภายในกำหนด

ประเทศภาคีนั้นในวันที่ประเทศภาคีนั้นได้ทำการแจ้งการเสร็จสิ้นดำเนินการตามข้อกำหนดภายในของ
ประเทศตน

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากรัฐบาลของประเทศภาคีจึงได้
ลงนามในความตกลงฉบับนี้

ทำ ณ กรุงเทพ ประเทศไทย เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม ศ.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552) โดยทำขึ้นเป็นคู่ฉบับเป็น
ภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลแห่งบรูไน ดารุสซาลาม

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินเดีย

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สำหรับรัฐบาลแห่งมาเลเซีย

สำหรับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ภาคผนวก
กฎระเบียบและกระบวนการสำหรับกระบวนการพิจารณา
ของคณะอนุญาโตตุลาการ

การใช้บังคับ

1. ให้ใช้บังคับกฎเหล่านี้กับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการภายใต้ความตกลงฉบับนี้ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงเป็นอย่างอื่น
2. ให้คณะอนุญาโตตุลาการพิจารณาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในความตกลงที่ครอบคลุมที่คู่พิพาทกล่าวอ้าง
3. หลังจากการพิจารณาคำให้การ ข้อโต้แย้งและข้อมูลใดๆ ตามข้อ 14 ให้คณะอนุญาโตตุลาการเสนอรายงานฉบับชั่วคราวต่อคู่พิพาท

เอกสารคำให้การเป็นหนังสือและเอกสารอื่น

4. ให้คู่พิพาทแต่ละฝ่ายส่งสำเนาของเอกสารคำให้การเป็นหนังสืออย่างน้อยสี่ (4) ชุดต่อคณะอนุญาโตตุลาการ และให้ส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวแก่คู่พิพาทอีกฝ่ายด้วย
5. คู่พิพาทแต่ละฝ่ายอาจส่งสำเนาคำร้อง คำบอกกล่าว คำให้การเป็นหนังสือ หรือเอกสารอื่นใดให้แก่คู่พิพาทอีกฝ่ายโดยทางโทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ
6. คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อยในคำร้อง การแจ้ง คำให้การเป็นหนังสือหรือเอกสารอื่นใดของตนเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการในเวลาใดก็ได้ โดยการส่งเอกสารฉบับใหม่ที่ระบุถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน

การดำเนินการของคณะอนุญาโตตุลาการ

7. ให้ประธานทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมทั้งหมดของคณะอนุญาโตตุลาการ คณะอนุญาโตตุลาการอาจมอบหมายให้ประธานมีอำนาจตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารและกระบวนการพิจารณา

8. เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในกฎเหล่านี้ คณะอนุญาโตตุลาการอาจปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยวิธีใดก็ได้รวมทั้งทางโทรศัพท์ โทรสาร อีเมลล์ หรือวิธีการอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

9. ให้อนุญาโตตุลาการเท่านั้นที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม คณะอนุญาโตตุลาการอาจจัดให้มีผู้ช่วย ล่าม หรือนักแปลเอกสารหรือผู้จดบันทึกที่ได้รับมอบหมาย เพื่อประโยชน์ในกระบวนการพิจารณาและอนุญาตให้บุคคลเหล่านี้ปรากฏตัวในระหว่างการดำเนินกระบวนการพิจารณา ทั้งนี้ เมื่อได้ปรึกษาหารือกับคู่พิพาท ให้อนุญาโตตุลาการและบุคคลดังกล่าวรักษาความลับซึ่งกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

10. เมื่อได้ปรึกษาหารือกับคู่พิพาทแล้ว คณะอนุญาโตตุลาการอาจแก้ไขกำหนดเวลาใดๆ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ และทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกระบวนการพิจารณาหรือการบริหารอื่นใดที่จำเป็นในกระบวนการพิจารณา เมื่อได้ปรึกษาหารือกับคู่พิพาทแล้ว ให้ประธานกำหนดตารางเวลาที่แน่นอนสำหรับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการภายใน 15 วัน หลังจากการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ ในการกำหนดตารางเวลานั้น ให้คณะอนุญาโตตุลาการให้เวลาที่เพียงพอแก่คู่พิพาทในการเตรียมคำให้การของตนตามลำดับ คณะอนุญาโตตุลาการอาจกำหนดเวลาสิ้นสุดที่แน่นอนสำหรับการยื่นคำให้การเป็นหนังสือของคู่พิพาทและให้คู่พิพาทปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

11. ให้คู่พิพาทกำหนดสถานที่สำหรับกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการโดยมีการตกลงร่วมกัน หากไม่มีการตกลงกันดังกล่าว ให้ใช้สถานที่ของคู่พิพาทสลับกัน โดยให้จัดประชุมครั้งแรก ในอาราเขตของประเทศภาคีผู้ถูกร้อง

12. ประเทศภาคีฝ่ายที่สามทุกฝ่ายซึ่งได้แจ้งผลประโยชน์ได้เสียของตนในข้อพิพาท จะได้รับเชิญเป็นลายลักษณ์อักษรให้แสดงความเห็นของตนระหว่างการประชุมครั้งแรกของกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการซึ่งได้จัดขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าว โดยเฉพาะเท่านั้น ประเทศภาคีฝ่ายที่สามทุกฝ่ายนั้นอาจอยู่ในการประชุมตลอดระยะเวลาของการประชุม

13. ให้ทำการยกร่างรายงานฉบับชั่วคราว และรายงานสุดท้ายของคณะอนุญาโตตุลาการโดยปราศจากการเข้าร่วมของคู่พิพาท ให้คณะอนุญาโตตุลาการทำคำวินิจฉัยโดยฉันทามติ ในกรณีที่ไม่สามารถมีฉันทามติดังกล่าวได้ ให้ทำคำวินิจฉัยโดยอาศัยเสียงข้างมาก ความเห็นของอนุญาโตตุลาการแต่ละคนที่ปรากฏในคำชี้ขาดต้องไม่ระบุชื่ออนุญาโตตุลาการนั้นๆ

การจัดสรรข้อมูล

14. ให้รักษาความลับซึ่งการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการและเอกสารที่ยื่นต่อคณะอนุญาโตตุลาการ คู่พิพาทไม่ถูกห้ามในอันที่จะเปิดเผยข้อมูลของตนต่อสาธารณะ ให้คู่พิพาทเก็บไว้เป็นความลับซึ่งข้อมูลที่ยื่น โดยคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งคู่กรณีฝ่ายหนึ่งนั้นระบุว่า เป็นความลับ ในกรณีที่คู่พิพาทยื่นเอกสารคำให้การเป็นหนังสือเป็นฉบับที่มีชั้นความลับแก่คณะอนุญาโตตุลาการ ให้คู่พิพาทดังกล่าวส่งบทสรุปข้อมูลที่ไม่เป็นความลับที่อยู่ในเอกสารคำให้การดังกล่าว ทั้งนี้ เมื่อคู่พิพาทอีกฝ่ายร้องขอ

บันทึกค่าใช้จ่าย

15. ให้คณะอนุญาโตตุลาการเก็บรักษาไว้ซึ่งบันทึกและส่งมอบบัญชีอันเป็นที่สุดซึ่งค่าใช้จ่ายทั่วไปทั้งหมดที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปแก่ผู้ช่วย ผู้จดบันทึก หรือบุคคลอื่นใดที่คณะอนุญาโตตุลาการจัดให้มีตามข้อ 9